

Parallelsessie III: Heeft iedereen in het auteursrecht recht op gelijke behandeling?

- Cyril van der Net, Ministerie van Veiligheid en Justitie
- Roma Leuyerink, Radboud Universiteit Nijmegen
- Mireille van Eechoud, Universiteit van Amsterdam

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Heeft iedereen in het auteursrecht recht op gelijke behandeling?

Vereniging voor Intellectuele
Eigendom / AIPPI Nederland

Cyril van der Net

11 maart 2026

HvJ EU 8 sept. 2020, nr. C-265/19 (Raap)

Vergoedingsrecht openbaar maken
van commerciële fonogrammen

- Artikel 15 WPPT
- Artikel 8 lid 2 Leenrechtlijn

Voorbehoud m.b.t. vergoedingsrecht
→ reciprociteit

Inroepen reciprociteit is bevoegdheid
van de Europese Unie; lidstaten zijn
daartoe niet bevoegd

Terugblik

Standpunt Juridische Dienst van de Raad (2003-2005)

- Vergoedingsrecht geharmoniseerd
- Reciprociteit in WPPT ingebakken
- Bevoegdheid toepassen reciprociteit rust bij de lidstaten

Gemeenschappelijk uitgangspunten Raad bij ratificatie (2007)

- Geen additionele bescherming voor derde landen op unilaterale basis

Wetswijziging n.a.v. Raap (i.w.t. 1 jan. 2021)

Vóór wetswijziging Raap >
reciprociteit

Na wetswijziging Raap > nationale
behandeling

Gevolg van het feit dat Amerikaanse
fonogrammen in Nederland volledig
zijn beschermd

- Nederlands gebruikers betalen
ongeveer 25% meer
- Europese rechthebbenden krijgen
ongeveer 16% minder
- Onderhandelingspositie van de EU
ondermijnd

Vooruitblik

Lidstaten waaronder Frankrijk, België, Finland, Zweden, Denemarken en Nederland dringen al jaren aan op een Raap-fix.

Voorspelling: in 2026 gaat de Europese Commissie (eindelijk) een openbare raadpleging organiseren om onder andere daarover informatie en meningen te verzamelen

Maar, gaat dat eigenlijk wel ver genoeg?

IE-symposium 2026

Parallelsessie III: “Heeft iedereen in het auteursrecht recht op gelijke behandeling?”

Roma Leuyerink – Radboud Universiteit

HvJ EU Kwantum/Vitra

Art. 2 lid 7 Berner Conventie:

Het is onverminderd de bepalingen van artikel 7, vierde lid, van de Conventie aan de wetgeving van de landen van de Unie voorbehouden om het toepassingsgebied te bepalen van hun wetten betreffende werken van toegepaste kunst en tekeningen en modellen van nijverheid alsmede betreffende de voorwaarden voor de bescherming van deze werken, tekeningen en modellen. **Voor werken, die in het land van oorsprong alleen als tekeningen en modellen zijn beschermd, kan in een ander land van de Unie slechts de bijzondere bescherming worden ingeroepen welke in dat land aan tekeningen en modellen wordt verleend;** indien echter in dat land geen zodanige bijzondere bescherming wordt toegekend, worden deze werken beschermd als werken van kunst.

Is toepassing van deze materiële reciprociteitstoets verenigbaar met het Unierecht?

Vitra
Dining Sidechair Wood (DSW)
Eames - 1948 - NY

Kwantum
Paris-stoel
2014 - NL

HvJ EU Kwantum/Vitra – Het oordeel zonder omhaal

- Wordt bescherming gezocht in een Lidstaat voor een aldaar aangeboden voorwerp?
- Dan ARI van toepassing indien het gaat om een 'werk'.
- Dezelfde toets voor alle soorten werken (HvJ EU Cofemel).
- ARI maakt geen onderscheid naar herkomst, dus Lidstaten mogen dat ook niet.
- Toepassing reciprociteitstoets vormt beperking grondrecht ex art. 17 lid 2 jo art. 52 lid 1 Hv.
- Bescherming volledig geharmoniseerd, dus beperking mag alleen door Uniewetgever (RAAP).

HvJ EU Kwantum/Vitra – Twee opmerkelijke punten

1. HvJ EU: art. 2 lid 7 BC is facultatief.
2. Reciprociteit als beperking van het auteursrecht op werken van toegepaste kunst.

Maar eerst: de belangrijkste bepalingen en hun relatie

- Art. 2 lid 7, art. 5 lid 1 en 2, art. 19 BC
- Art. 3 en art. 9 TRIPS
- Art. 1 WCT

EU indirect gebonden aan BC.
EU-lidstaten direct gebonden aan BC

- Art. 2-5 Arl
- Art. 17 lid 2, jo 52 lid 1 Handvest; art. 51 lid 1 Handvest

HvJ EU Kwantum/Vitra – Het facultatieve karakter van art. 2 lid 7 BC

- Art. 351 VWEU
De rechten en **verplichtingen voortvloeiende uit overeenkomsten vóór 1 januari 1958** of, voor de toetredende staten, vóór de datum van hun toetreding gesloten tussen één of meer lidstaten enerzijds en één of meer derde staten anderzijds, **worden door de bepalingen van de Verdragen niet aangetast.**
[...]
- HvJ EU: “wanneer een lidstaat vóór zijn toetreding tot de Unie een internationale overeenkomst heeft gesloten **die hem toestaat** – zoals in casu het geval is – een maatregel te nemen die in strijd blijkt met het Unierecht, **maar hem niet daartoe verplicht, [dient]** die lidstaat zich **van een dergelijke maatregel [...] te onthouden**” (pt. 86)

“Indien een door een lidstaat krachtens de door een eerdere internationale overeenkomst verleende bevoegdheid getroffen **wetgevende maatregel door ontwikkelingen in het Unierecht in strijd met dit recht blijkt te zijn, kan de betrokken lidstaat zich bovendien niet op deze overeenkomst beroepen** om zich te onttrekken aan de later ontstane Unierechtelijke verplichtingen”

HvJ EU Kwantum/Vitra – Het facultatieve karakter van art. 2 lid 7 BC

HvJ EU (pt. 89):

- Uit de bewoordingen van art. 2 lid 7 volgt geen verbod voor verdragstaten werken van toegepaste kunst auteursrechtelijk te beschermen die in het land van oorsprong alleen als model worden beschermd;
- Een dergelijk verbod zou in strijd zijn met het assimilatiebeginsel;
- Art. 19 BC
De bepalingen van deze Conventie beletten niet dat een beroep wordt gedaan op een grotere mate van bescherming, die door de wetgeving van een der landen van de Unie mocht zijn voorgeschreven.

HvJ EU Kwantum/Vitra – Het facultatieve karakter van art. 2 lid 7 BC

➤ Art. 2 lid 7 Berner Conventie:

Het is onverminderd de bepalingen van artikel 7, vierde lid, van de Conventie aan de wetgeving van de landen van de Unie voorbehouden om het toepassingsgebied te bepalen van hun wetten betreffende werken van toegepaste kunst en tekeningen en modellen van nijverheid alsmede betreffende de voorwaarden voor de bescherming van deze werken, tekeningen en modellen. **Voor werken, die in het land van oorsprong alleen als tekeningen en modellen zijn beschermd, kan in een ander land van de Unie slechts de bijzondere bescherming worden ingeroepen welke in dat land aan tekeningen en modellen wordt verleend**; indien echter in dat land geen zodanige bijzondere bescherming wordt toegekend, worden deze werken beschermd als werken van kunst.

Works protected in the country of origin solely as designs and models shall be entitled in another country of the Union only to such special protection as is granted in that country to designs and models; however, if no such special protection is granted in that country, such works shall be protected as artistic works.

HvJ EU Kwantum/Vitra – Het facultatieve karakter van art. 2 lid 7 BC

- **Art. 7 lid 8 BC** (duur)
In alle gevallen wordt de duur geregeld door de wet van het land waar de bescherming wordt ingeroepen; **tenzij de wetgeving van dat land anders beschikt** overschrijdt hij evenwel niet de in het land van oorsprong van het werk vastgestelde duur.
- **Art. 14ter lid 2 BC** (volgrecht)
De in het voorgaande lid voorziene bescherming kan in ieder land van de Unie slechts worden ingeroepen, indien de nationale wetgeving van de auteur deze bescherming erkent, en in de mate waarin **de wetgeving van het land, waar deze bescherming wordt ingeroepen, het toelaat.**

In any case, the term shall be governed by the legislation of the country where protection is claimed; however, **unless the legislation of that country otherwise provides**, the term shall not exceed the term fixed in the country of origin of the work.

The protection provided by the preceding paragraph may be claimed in a country of the Union only if legislation in the country to which the author belongs so permits, and **to the extent permitted by the country where this protection is claimed.**

HvJ EU Kwantum/Vitra – Het facultatieve karakter van art. 2 lid 7 BC

➤ Art. 2 lid 7 Berner Conventie:

Het is onverminderd de bepalingen van artikel 7, vierde lid, van de Conventie aan de wetgeving van de landen van de Unie voorbehouden om het toepassingsgebied te bepalen van hun wetten betreffende werken van toegepaste kunst en tekeningen en modellen van nijverheid alsmede betreffende de voorwaarden voor de bescherming van deze werken, tekeningen en modellen. **Voor werken, die in het land van oorsprong alleen als tekeningen en modellen zijn beschermd, kan in een ander land van de Unie slechts de bijzondere bescherming worden ingeroepen welke in dat land aan tekeningen en modellen wordt verleend;** indien echter in dat land geen zodanige bijzondere bescherming wordt toegekend, worden deze werken beschermd als werken van kunst.

Works protected in the country of origin solely as designs and models shall be entitled in another country of the Union only to such special protection as is granted in that country to designs and models; however, if no such special protection is granted in that country, such works shall be protected as artistic works.

HvJ EU Kwantum/Vitra – Het facultatieve karakter van art. 2 lid 7 BC

Art. 31 Weens Verdragverdrag

1. Een verdrag moet **te goeder trouw** worden uitgelegd overeenkomstig **de gewone betekenis** van de termen van het Verdrag **in hun context en in het licht van voorwerp en doel van het Verdrag**.

2. Voor de uitlegging van een verdrag omvat de context, behalve de **tekst**, met inbegrip van **preambule** en **bijlagen**:

- a) **iedere overeenstemming** die betrekking heeft op het verdrag en die bij het sluiten van het verdrag tussen alle partijen is bereikt;
- b) **iedere akte** opgesteld door een of meer partijen bij het sluiten van het verdrag en door de andere partijen erkend als betrekking hebbende op het verdrag.

3. Behalve met de context dient ook rekening te worden gehouden met:

- a) **iedere later tot stand gekomen overeenstemming** tussen de partijen met **betrekking tot de uitlegging** van het verdrag of **de toepassing** van zijn bepalingen;
- b) **ieder later gebruik in de toepassing van het verdrag waardoor overeenstemming** van de partijen inzake de uitlegging van het verdrag **is ontstaan**;
- c) **iedere ter zake dienende regel van het volkenrecht** die op de betrekkingen tussen de partijen kan worden toegepast.

4. Een term dient in een bijzondere betekenis verstaan te worden als vaststaat, dat dit de bedoeling van de partijen is geweest.

HvJ EU Kwantum/Vitra – Het facultatieve karakter van art. 2 lid 7 BC

Art. 32 Weens Verdragenverdrag

Er kan een beroep worden gedaan op aanvullende middelen van uitlegging en in het bijzonder op de voorbereidende werkzaamheden en de omstandigheden waaronder het verdrag is gesloten, om de betekenis die voortvloeit uit de toepassing van artikel 31 te bevestigen of de betekenis te bepalen indien de uitlegging, geschied overeenkomstig artikel 31:

- a) de betekenis dubbelzinnig of duister laat; of
- b) leidt tot een resultaat dat duidelijk ongerijmd of onredelijk is.

HvJ EU Kwantum/Vitra – Het facultatieve karakter van art. 2 lid 7 BC

➤ Art. 2 lid 7 Berner Conventie:

Het is onverminderd de bepalingen van artikel 7, vierde lid, van de Conventie **aan de wetgeving van de landen van de Unie voorbehouden om het toepassingsgebied te bepalen van hun wetten betreffende werken van toegepaste kunst** en tekeningen en modellen van nijverheid **alsmede betreffende de voorwaarden voor de bescherming van deze werken, tekeningen en modellen**. Voor werken, die in het land van oorsprong alleen als tekeningen en modellen zijn beschermd, ***kan* in een ander land van de Unie *slechts* de bijzondere bescherming worden ingeroepen welke in dat land aan tekeningen en modellen wordt verleend**; indien echter in dat land geen zodanige bijzondere bescherming wordt toegekend, worden deze werken beschermd als werken van kunst.

Vrijheid verdragsstaten om toegepaste kunst:

- Te bescherming via het auteursrecht;
- Te beschermen via het modellenrecht;
- Te beschermen via beide.

HvJ EU Kwantum/Vitra – Het facultatieve karakter van art. 2 lid 7 BC

Art. 19 BC

De bepalingen van deze Conventie beletten niet dat een beroep wordt gedaan op een grotere mate van bescherming, die door de wetgeving van een der landen van de Unie mocht zijn voorgeschreven.

- Geen directe aanspraak om bijzondere reciprociteitsbepalingen te doorkruisen.

Stelling

Art. 2 lid 7 BC is niet facultatief en daarom mag het Unierecht deze uitzondering op het assimilatiebeginsel niet doorkruisen.

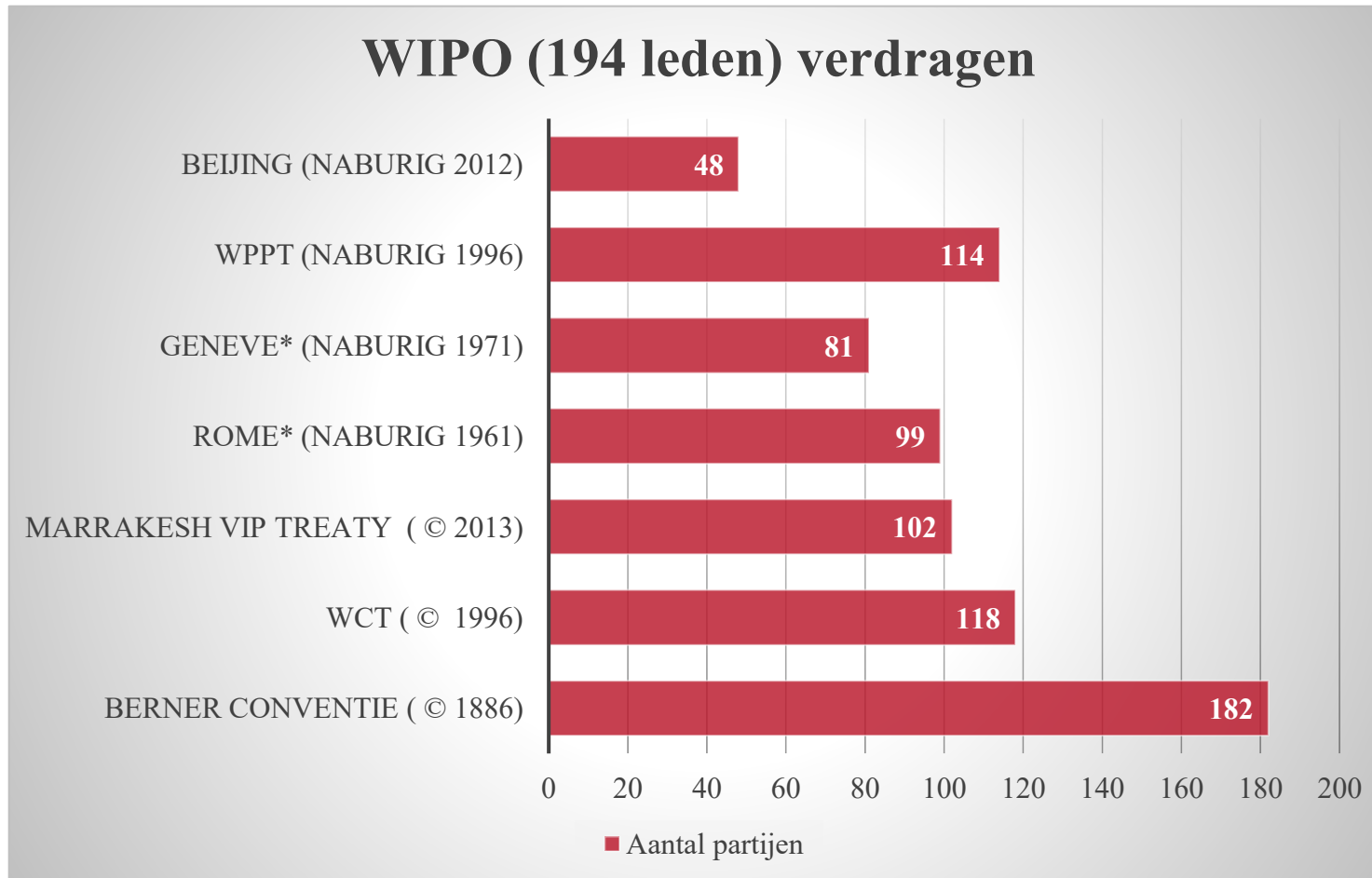
AIPPI Lustrumcongres

Gelijke monikken gelijke kappen op een ongelijk speelveld?

Mireille van Eechoud | 11 maart 2026

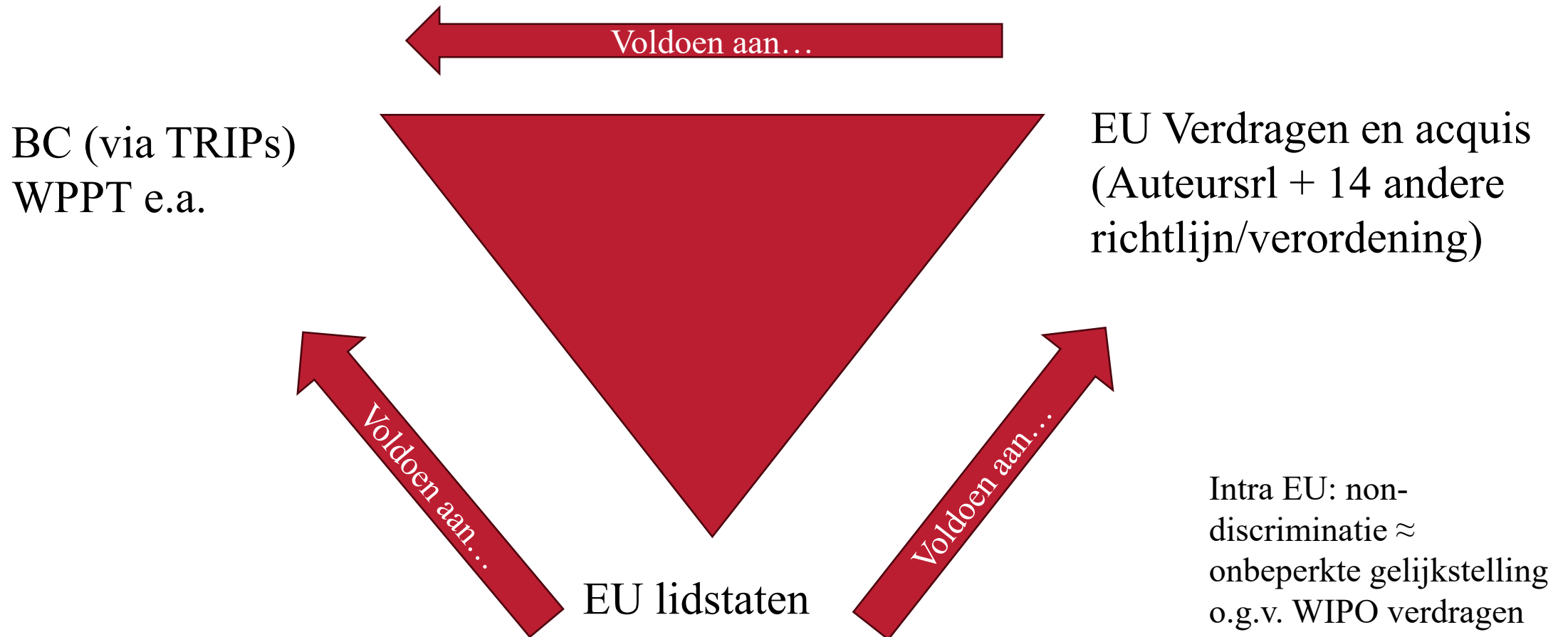
Internationaal auteursrecht v naburige rechten

Kenmerken naburige rechten verdragen

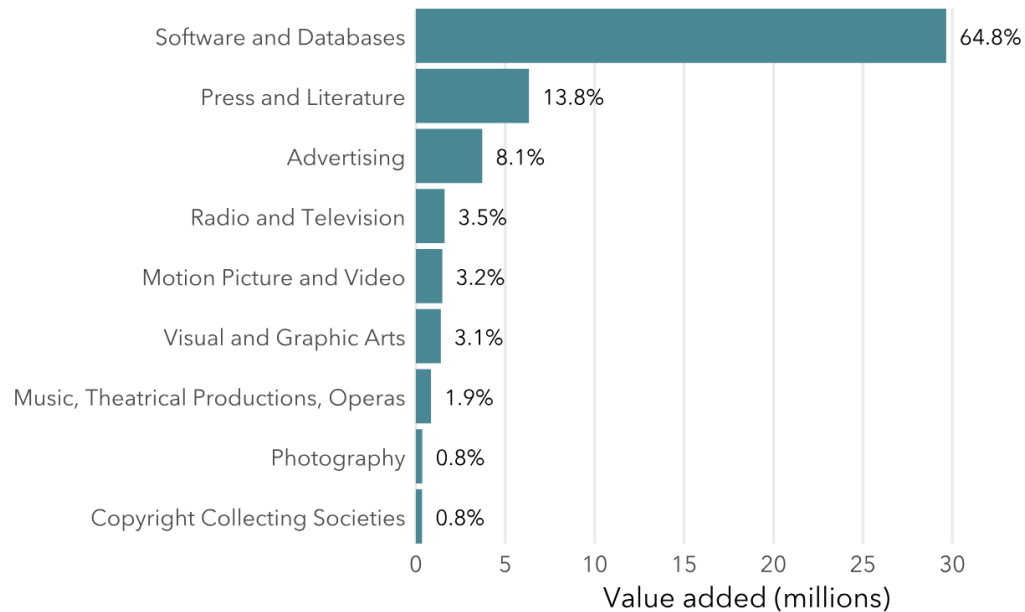
- ‘Nationale behandeling’ alleen voor specifiek genoemde rechten (en beperkingen).
- Specifieke verplichtingen om onderdanen van verdragstaten bescherming te verlenen.
- Mogelijkheid tot maken bepaalde voorbehouden (vb: Rome, WPPT t.a.v. vergoedingsrecht performers/platenproducent bij uitzendingen)
- Geen “+” verdrag d.w.z. geen verplichting om materiële bepalingen samenhangend verdrag na te komen (vb: WPPT verdragstaat hoeft niet Rome te eerbiedigen)
- Meer bescherming toegestaan.

Driehoek Nederland – EU - WIPO

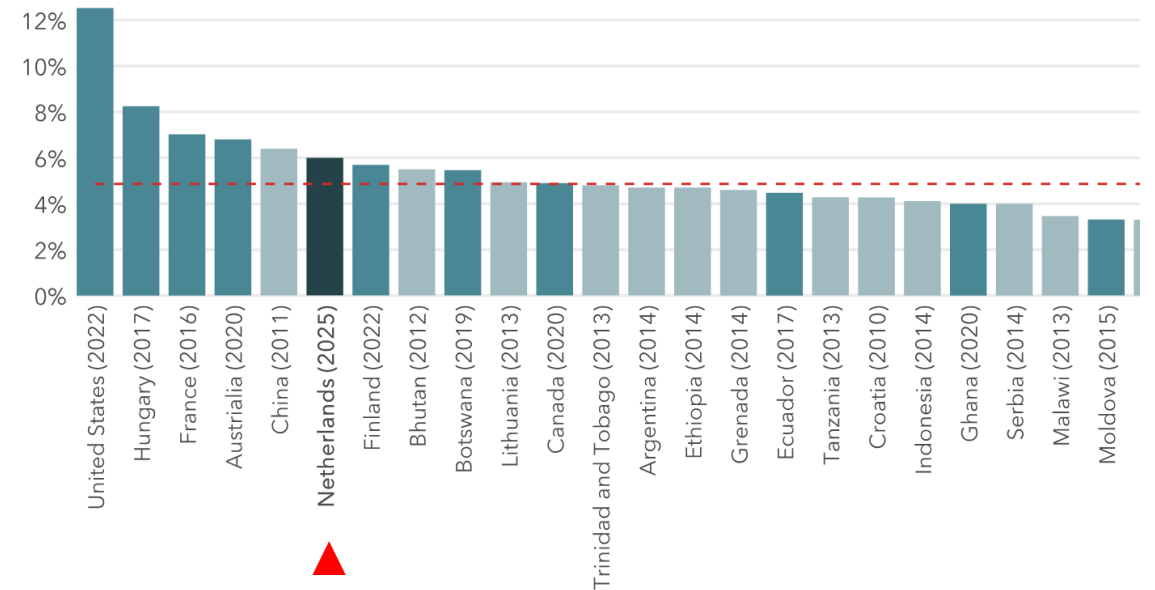
Economisch belang © industrie Nederland en elders...

Figure 2.1 Gross value added of **subcategories** of Core Copyright Industries in 2022

Source: CBS Microdata (2025), analysis by SEO/IViR

Figure 3.1 Contribution to GDP of Dutch copyright-relevant industries above international

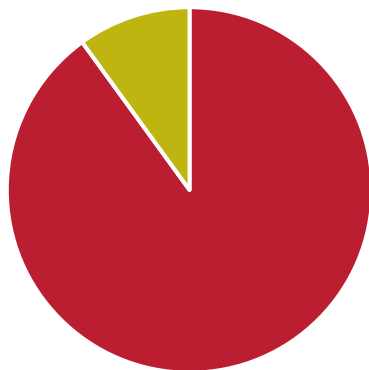

Source: WIPO (2025) and CBS Microdata (2025), analysis by SEO/IViR

Paar cijfers over film en muziek...

2024 herkomst box office top 20

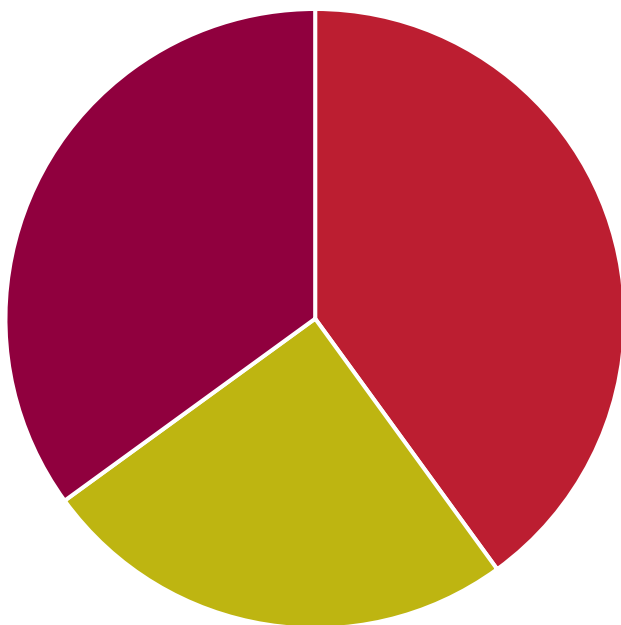
global

■ United States,18 ■ France ■

bron: EAO

Herkomst top 20 Europese biosfilm

■ United Kingdom ■ France ■ Other Europe ■

Europe Business Software Industry Leaders

- 1 Accenture Plc
- 2 Cisco Systems Inc.
- 3 Microsoft Corporation
- 4 SAP SE
- 5 IBM Corporation

*Disclaimer: Major Players sorted in no particular order

Top 10 groups by SVOD revenues (2024, in bn EUR)

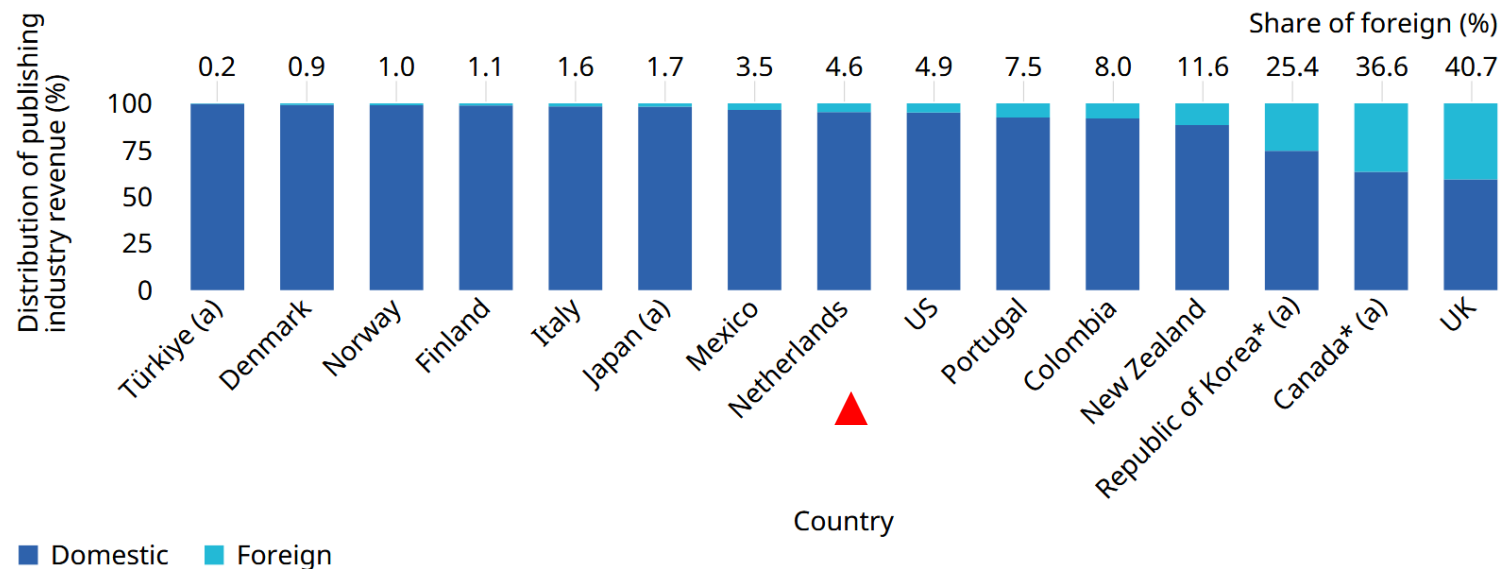
NETFLIX	10.2
prime video	3.7
Disney+	2.5
DAZN	1.5
YouTube	1.2
WARNER BROS. DISCOVERY	1.1
Paramount	0.8
viaplay	0.6
R T L	0.6
COMCAST	0.4

bron: IFPI

Uitgeverij: omzet uit binnen- v buitenlandse distributie

Figure 2. Distribution of publishing industry revenue by destination, 2021

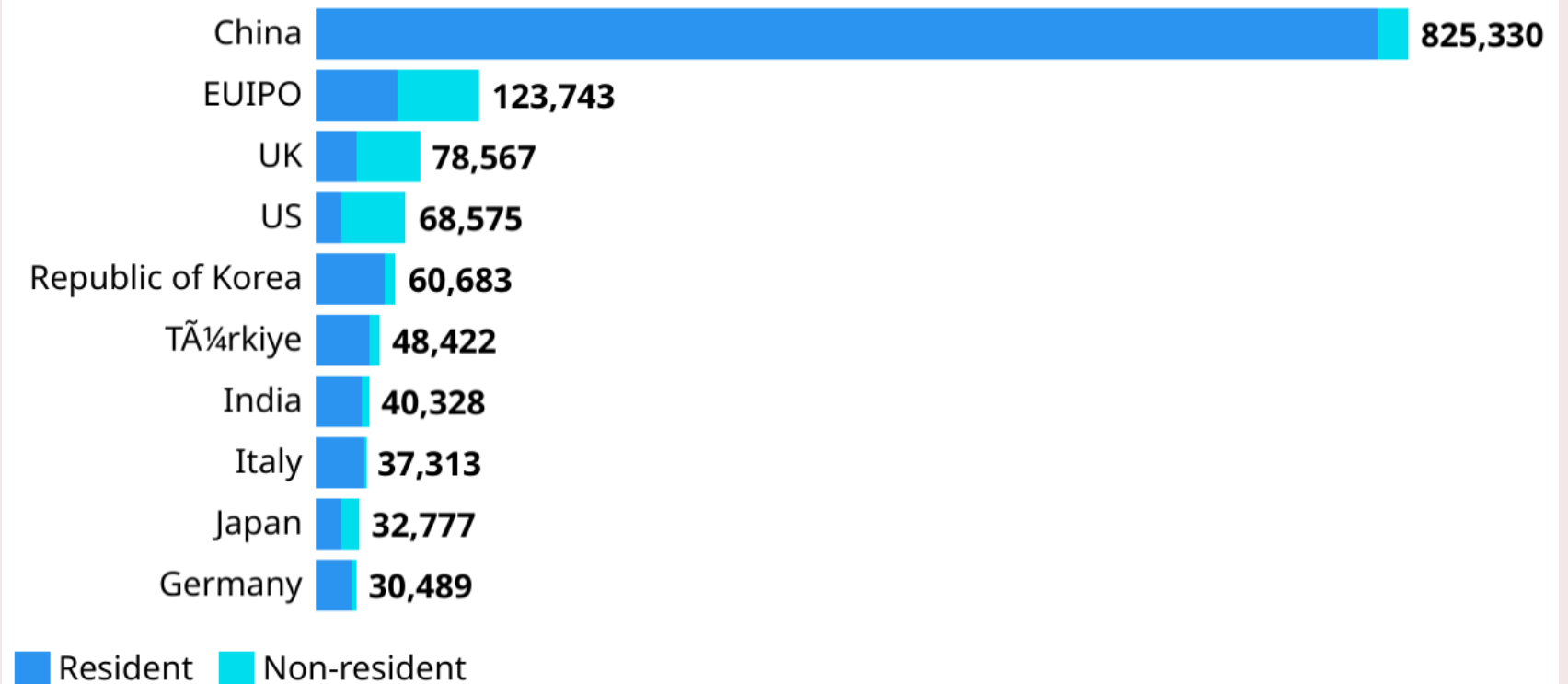
Note: Data for Italy and Portugal are at market value calculated from retail prices.

Bron; WIPO

Vormgeving proxy: aantallen geregistreerde modellen diverse landen

Plm. 6 miljoen
actieve
modelrechten
wereldwijd,
waarvan helft in
China (2024)

3.3. Application design counts for the top 10 offices, 2024

Note: EUIPO is the European Union Intellectual Property Office.

Source: World Intellectual Property Indicators 2025

Stelling

Art. 2 lid 7 BC is niet facultatief en daarom mag het Unierecht deze uitzondering op het assimilatiebeginsel niet doorkruisen.

Stelling

Toepassing van art. 2 lid 7 BC op werken van toegepaste kunst die in het land van oorsprong niet door het auteursrecht worden beschermd, vormt geen beperking van het auteursrecht in de zin van art. 52 lid 1 Handvest.

Stellingen

I. Nederlandse/Europese individuele auteurs/creatieven hebben groot belang bij maximale toepassing van nationale behandeling.

II. Nationale behandeling is in gezien geopolitiek in internationale handel niet meer van deze tijd.

III. Het Hof van Justitie kan en moet gekozen interpretatielijn vasthouden gezien het belang van de eengemaakte interne markt.